

Сирп
18.06.2014
Василев

М-26-513/17-06-2014

ДО

За КМ

ПРЕДСТАВЛЯВАЩА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ГОСПОЖА СОНЯ НАЙДЕНОВА

ДОКЛАД

Относно: участие съдия Вероника Николова - национално лице за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела в 49 та среща на лицата за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела

На 15 и 16 май 2014 година, в гр.Брюксел, бе проведена 49 та среща на лицата за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела /ЕСМ-ГТД/. Срещата бе ръководена от г-н Стефан Матик, секретар на ЕСМ - ГТД и г-н Пол Сирани, от отдел А.1 – Гражданскоправна политика, ГД „Правосъдие“ на ЕК. На срещата като представители на Република България присъстваха госпожа Митка Захарлиева, първи секретар на Постоянното представителство на РБ и съдия Вероника Николова - национално лице за контакт на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела.

Дневен ред за 15 май 2014г.

1.Информация относно извършеното проучване на дейността на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела /ЕСМ-ГТД/

На участниците бе припомнено, че в момента се подготвя докладът за дейността на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела /ЕСМ-ГТД/ през последните пет години, който Европейската комисия е задължена да изготвя, представя и внася в Европейския парламент, Съвета и Икономическия и социален комитет, съгласно чл.19 от Решение на Съвета от 28 май 2011г. за създаване на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела. Докладът ще бъде изготвен до края на текущата година. По този повод

Европейската комисия е възложила цялостно проучване на дейността на ЕСМ - ГТД на Делойт Белгия.

Госпожа Елисавета Ликояни, представител на Делойт Белгия, оповести, че проектът за доклад вече е изготвен и запозна участниците в срещата с предприетите до момента действия по събиране на информация за дейността на мрежата. Основната цел на проучването е да се установи степента, до която Европейската съдебна мрежа постига своите главни цели - да подобрява и да улеснява достъпа на гражданите до правосъдие и да подпомага прякото сътрудничество между съдилищата на държавите членки на ЕС. Госпожа Ликояни посочи, че за целта на проучването от Делойт Белгия е съставен въпросник, който е разпространен в държавите - членки, както сред лицата за контакт, така и до други представители на юридическите професии и различни институции. Към момента са получени 186 отговора на този въпросник, от които 53 отговора от лицата за контакт, 30 от други практикуващи юристи и 73 от лица и институции, които не са членове на Европейската съдебна мрежа по смисъла на чл. 2 от Решение на Съвета от 28 май 2011г. за създаване на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела. Също така се проведени и интервюта с 39 лица за контакт. Резултатите от проучването са много позитивни, макар че все още има възможности за подобряване на отделни аспекти от дейността на ЕСМ, например да се канят лектори от други мрежи на практикуващи юристи, създадени на ниво Европейски съюз; да се включват повече представители на юридическите професии като участници в срещите на ЕСМ, да се повиши прозрачността на дейността на мрежата. Един от изводите, които се налагат от анализа на събраната информация, е, че колкото по - формално са уредени националните съдебни мрежи, толкова по - добре действат. Също така е много важно обучението на лицата за контакт и останалите членове на ЕСМ, а също и разпространението и популяризирането на информация за дейността на мрежата. Бе отчетен положителният ефект от създаването на вътрешни мрежи за електронен обмен на информация между съдилищата, в които да се помества линк към страниците на ЕСМ в Европейския портал за електронно правосъдие. Бе препоръчано като добра практика назначаването на съдии като лица за контакт. Като проблем бе изтъкнато, че е намаляла видимостта на ЕСМ -ГТД вследствие преместването ѝ в Европейския портал за електронно правосъдие, а също и това, че не се използва много активно системата CIRCA.

Някои от участниците изразиха мнението, че не е следвало да се интервюират хора, които са присъствали само на една - две срещи на мрежата, а трябва да се търси контакт с хората, които имат повече опит в дейността на ЕСМ - ГТД. Също така бе изразено становище, че държавите - членки е следвало да бъдат включени при подбора на интервюираните лица. Бе изказана и положителна оценка, че въпросникът е много добре разработен.

Госпожа Лукояни отбеляза, че в случаите на новоназначени лица за контакт с малко опит, задължително са провеждани и допълнителни интервюта с други членове на ЕСМ от съответната държава - представители на Централни органи и юридическите професии.

2. Информация от Европейската комисия

- уведомление по чл.26 а от Регламент №1215/2012

Господин Матик припомни, че във връзка със задължението на съда по чл.26 а от Регламент №1215/2012 да уведоми ответника за правото му да оспори компетентността на съда, на проведената през м. септември 2013г. среща Словакия направи предложение текстът на това уведомление да бъде съставен общо за всички държави и да бъде поместен в Европейския портал за електронно правосъдие на всички езици на държавите членки, така че да може да се ползва от съдилищата. Уведоми участниците, че проект за такъв формуляр е съставен и е изпратен до лицата за контакт на 27.03.2014г., но до момента не са постъпили коментари и забележки.

Австрия благодари на работната група, председателствана от Словакия, за положените усилия за изготвянето на текста на този формуляр. Подчерта, че физическите лица не са запознати изобщо със самата разпоредба и нейните последици, поради което при формулировката на уведомлението трябва да се използва много прост и ясен език.

Други държави поставиха въпроса как точно този текст ще бъде предоставен на ответника - дали ще му се връчва с исквата молба или уведомлението ще бъде извършвано в съдебно заседание.

Комисията предложи на работната група да обсъди допълнително и този въпрос и да представи предложение на следващата среща на ЕСМ.

- меморандум за сътрудничество с Европейската мрежа за обучение на магистрати

Господин Матик припомни, че на проведената през м. ноември 2013г. среща на ЕСМ, бе представен пилотният проект на Европейската мрежа за обучение на магистрати, озаглавен "Сътрудничеството между

съдебните мрежи в областта на съдебното обучение". Целта на проекта е да се установят насоки за бъдещо сътрудничество между мрежите, например: обмен на информация за оценка на нуждите от обучение по различни въпроси, обмен на данни за експерти и разпространение на информация за различните програми за обучение. В проекта са поканени да участват Европейската мрежа на съдебните съвети, Мрежата на председателите на Върховните съдилища, Мрежата на Главните прокурори на държавите членки, Европейската мрежа по граждански и търговски дела и Европейската мрежа по наказателни дела и други мрежи. В рамките на проекта ще бъде изготвена и обща декларация за значимостта на обучението, чрез която да се осигурят равни условия за достъп до обучение, както и ясни стандарти за подбор на участниците. Приносът на ЕСМ - ГТД в проекта няма да бъде чрез предоставяне на финансови ресурси, а ще се изразява в това, лицата за контакт да събират и предоставят информация за най - често срещаните въпроси и проблеми по приложението на регламентите в областта на съдебното сътрудничество. Тази информация ще бъде използвана при изготвянето на учебните програми за магистрати.

Господин Матик обяви, че на 06.05.2014г. е била проведена среща на ръководството на Европейската мрежа за обучение на магистрати и представители на единадесет други мрежи. Посочи също, че е изготвен първият вариант на меморандум за сътрудничество между Европейската мрежа за обучение на магистрати и ЕСМ - ГТД, който в най - скоро време ще бъде изпратен на лицата за контакт за становище.

- продължение на дискусията относно прехвърлянето на съдържанието на интернет - страницата на ЕСМ -ГТД към Европейския портал за електронно правосъдие

Господин Томас Дебски, представител на Комисията, обяви, че единадесет информационни брошури вече са актуализирани, като сега предстои актуализирането на още четири от тях: наследяване, задължения за издръжка, родителска отговорност и несъстоятелност. Срокът за тяхното актуализиране ще бъде до края на м. юли 2014г.

Като последни ще бъдат оставени информационните брошури по темите "приложимо право", "компенсация на жертви на престъпления" и "връчване на документи". Преработката им ще започне през м. септември 2014г. след като приключи прехвърлянето на предишните четири брошури. По отношение на брошурата "приложимо право" господин Дебски отбеляза, че тя ще остане част от информацията, поддържана от ЕСМ - ГТД. Посочи, че тя е от огромен интерес за

потребителите на портала, като 7% от всички търсения в досегашната интернет страница на ЕСМ - ГТД са били само по тази тема.

За последните две информационни брошури "правна помощ" и "алтернативно разрешаване на спорове" се получава дублиране на информацията, защото тези теми са част и от информацията в Портала, поддържана от отделните държави членки. Поради това се обмисля те да бъдат изключени от съдържанието, поддържано от лицата за контакт от ЕСМ - ГТД.

-практическо ръководство за прилагане на гражданскоправните инструменти на ЕС при спорове в областта на международния транспорт

Г-жа Карен Вандекеркове, заместник-началник на Отдел А.1 - Гражданскоправна политика, ГД Правосъдие, посочи, че на срещата на ЕСМ -ГТД на 03 юли 2014г. ще бъде представен първият вариант на практическото ръководство по приложението на гражданскоправните инструменти на ЕС в областта на международния транспорт (Регламент "Брюксел I" и Регламент "Рим I"). Целта на ръководството е всички приложими правила в областта да са познати на гражданите и на практиците.

- информация за предстоящите срещи на лицата за контакт на ЕСМ-ГТД до края на 2014г.

- Брюксел – Среща на лицата за контакт и на Централните органи по Регламент № 4/2009 (2/3 юли 2014г.),
- Брюксел – Среща на лицата за контакт и Централните органи по Регламент "Брюксел IIa" (2/3 октомври 2014г.)
- Среща на ЕСМ в Италия през м. ноември 2014г., като темата на срещата предстои да бъде уточнена

Дневен ред за 16.05.2014г.

Дискусия относно приложението на Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела

Г-н Пол Сирани, от отдел А.1 – Гражданскоправна политика, ГД „Правосъдие“ посочи, че основа на дискусията ще бъде докладът на ЕК до ЕП и Съвета относно прилагането на Регламент (ЕО) № 1393/2007, който е изготвен преди шест месеца. Изводът на ЕК е, че като цяло регламентът се прилага добре и е постигнал целта си за увеличаване на

правната сигурност при трансграничното връчване на документи, както и за по-бързото и ефикасно предаване на документи между държавите членки. Независимо от това следва да се обърне внимание на някои въпроси, за да се прецени дали и как системата за връчване между държавите членки може да бъде подобрена.

Бяха поставени за обсъждане следните въпроси:

- предаващи и получаващи органи при връчване в чужбина по смисъла на Регламент (ЕО) № 1393/2007.

От комисията бе подчертано, че съдебното сътрудничество по този Регламент не следва да бъде ограничавано само до съдебните производства. Вече има практика на Съда на Европейския съюз, съгласно която и нотариалните актове подлежат на връчване по реда на Регламент (ЕО) № 1393/2007.

Франция посочи, че връчването се извършва от съдебни изпълнители и от съдебни служители, като компетентният изпращащ орган решава кой метод да използва.

Испания посочи, че е важно дали се прилага националното законодателство на държавата, в която се осъществява връчването.

Обединеното кралство посочи, че при съдебните производства връчването се осъществява по пощата и то без известие за доставяне. Това е обаче свързано с гаранции за ответника, който винаги може да направи възражение, че не е получавал призовките, дори и в края на процеса. При изпълнение на молбите за връчване по Регламент (ЕО) № 1393/2007 не използват този метод, защото не се знае какви гаранции са предвидени в законодателството на държавата на предаващия орган. При тези дела използват връчване чрез съдебни изпълнители или писмо с известие за доставяне.

Ирландия посочи, че връчването се осъществява директно от страните. Ако някоя от страните иска връчване по специален метод, следва изрично да го поиска от съда.

Латвия заяви, че са направили опозиция по чл.15 от Регламент (ЕО) № 1393/2007. В Латвия се връчват книжа само чрез съда и съответно при изпълнение на молби по реда на Регламент (ЕО) № 1393/2007 също се осъществява връчването само от съда.

- връчване при неизвестен адрес на получателя на документите

Комисията припомни, че през 2011г. бе съставен въпросник в тази насока и има консолидирана версия на отговорите, която е изпратена на всички лица за контакт. Само три държави не са изпратили отговори, но за съжаление 1/3 от държавите са изпратили отговорите си на националните си езици / отговорите на България са изпратени на

английски език/. Изтъкна, че съгласно практиката на Съда на Европейския съюз, замоленият съд следва да изчерпи всички допустими начини на връчване съгласно принципа на доброто сътрудничество.

Финландия подчерта, че въпросникът съставлява нещо като справочник на методи, чрез които адресът на едно лице може да бъде издирен в съответната държава членка.

Чехия благодари на Комисията, като изтъкна, че считат въпросника за много важен.

Естония посочи, че когато получи искова молба, естонският съд има възможност да проверява всякакви регистри и на практика извършва проверка за адреса на ответника по всички възможни начини. Дори и Централният орган по Регламент (ЕО) № 1393/2007 има такива правомощия.

България също посочи, че при получаване на молба за връчване българските съдилища, като получаващ орган изчерпват всички способности за връчване, включително като правят служебна справка в регистъра на населението.

Обединеното кралство заяви, че тъй като нямат регистър на населението, те не могат да правят такива справки. Не са против задължението на Централния орган по Регламент (ЕО) № 1393/2007 да съдейства при връчването на книжа, но постави въпроса в другите държави, в които няма такива регистри, как се изобщо се издирват лицата.

Холандия посочи, че имат регистър на населението и търговски регистър, но проблемът е, че много лица променят адресите си, без да посочат нов адрес в регистъра. Посочи, че за електронното връчване лицето трябва да има сертифициран електронен адрес.

Франция обяви, че от 2010г. съдилищата имат директен достъп до базата данни на различни национални административни органи /данъчни, полиция и други/

- лично връчване и фикции за връчване

Комисията изтъкна задължителния характер на Регламента /Съдебна практика на Съда на Европейския съюз: Решение C-325//11 по дело Adler: "Член 1, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 година относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска законодателство на държава членка, което предвижда, че адресираните до страна с местоживеене или обичайно местопребиваване в друга държава членка документи се прилагат по делото и се считат за връчени, в случай че тази

страна не е посочила упълномощен да получава подлежащите на връчване документи представител с местоживееене в първата държава, в която се провежда съдебното производство".

ЕК има впечатлението, че не всички законодателства на държавите членки са в съответствие с тази практика. Изтъкна, че фикциите в националното право могат да се прилагат, само когато не се нарушава правото на защита на страната.

Постави се въпросът кое право се прилага при преценката на валидността на връчването.

България посочи, че отговорът на този въпрос в голяма степен зависи от метода на връчване, избран от изпращащия съд и посочен от него в т.5 на анекс I "метод на връчване". Ако изпращащият съд посочи, че избира метода в съответствие с правото на замолената държава, то той не може да преценява валидността на връчването с оглед на своето национално право.

Комисията изрази съгласие с това тълкуване, като подчерта, че въпросът създава много трудности в практиката.

Чехия също застъпи становището, че е приложимо правото на държавата, която осъществява връчването, съответно ако се получи сертификат за връчване, предаващият съд не може да проверява сертификата.

Германия също се присъедини към това становище.

Холандия посочи, че ако документите се върнат невръчени, то едва тогава следва да се приложи националното право на съда, пред който делото е висящо.

Обединеното кралство посочи, че макар и връчването да се извършва по правото на приемащия орган, тоест по правото на държавата където се извършва връчването, последиците ще се преценяват от предаващия съд. Затова той трябва да бъде осведомен точно за начина, по който връчването е било осъществено.

Европейският съюз на съдебните изпълнители изтъкна, че при фиктивните методи на връчване следва да е сигурно, че се използва последният известен адрес на лицето, на който той действително е пребивавало.

Испания обяви, че испанското Министерство на правосъдието е разработило таблица за това колко струва връчването на книжа във всяка държава - членка. Посочи, че ще изпрати тази таблица на секретаря на ЕСМ -ГТД, за да бъде разпространена до лицата за контакт.

-електронна комуникация между компетентните органи

Франция посочи, че съгласно френския процесуален закон страната в производството трябва да е дала предварително съгласие да получава документи по електронен път. Посочи, че през миналата година 50 000 съдебни документа са изпратени във Франция по електронен път, а 1000000 документа са изпратени по пощата, но очакват това съотношение да се промени.

Естония обяви, че има централизирана електронна система, в която се вкарват всички съдебни документи по делата и съобщения до страните се връчват чрез тази система.

ЕК обяви, че банките са дали разрешение и европейската заповед за заповор на банкови сметки ще се връчва чрез платформата e-codex.

Гр.София

13.06.2014г.

Изготвил:

съдия Вероника Николова
национално лице за контакт на
Европейската съдебна мрежа по
граждански и търговски дела